डॉ. देविदास खोडेवाड यांचा 'जखमा' हा कवितासंग्रह महाविद्यालयीन अनुभवाच्या शिदोरीचा लेखा-जोखा आहे. माय-बाप आणि आपला गाव सोडून दूर गेल्यानंतर एका विशेष नजरेने गावाकडे वळून पाहता येते त्यावेळी दिसणारे गाव, नदी -नाले, शेती, निसर्ग, फुले - फळे, मित्र - मैत्रिणी यांची आठवण येते शहर आणि गाव अशी तुलना मनातल्या मनात होते.

यांची कविता तरुण मनाची असली तरी, ती समृद्ध, व्यापक आणि आशयघन आहे. त्यात संयम, सुचकता आणि गेयता आहे. कुठे निवेदनात्मक भाव येतो पण तोही अर्थपूर्ण आहे. समाजातील विषमता, दैन्य, दुःख जाऊन समता येईल असे स्वप्न तो पाहतो.

कृषी जीवनातील अनेक संदर्भ, म्हणी, शब्द आणि आशयगर्भ ओळी सहज येतात. आज लोप पावत चाललेले आकाड, चिमणी, गोंडर, कुपाटी, सडाका, सापती, खिळ, कुणी असे नागर संस्कृतीला कळणार नाहीत ते शब्द येतात.

तचेस त्याकाळीही शेतकरी आत्महत्या, सावकारी छळ, शोषण होत होते. स्वातंत्र्य मिळूनही गरीब, शोषित, शेतकरी, शेतमजुरांचे, कामगारांचे प्रश्न सुटले नाहीत ही भावना कवी व्यक्त करतो. शाळा - महाविद्यालयातून होणारे मुलींचे शोषण, स्त्रीयांची घुसमट, सिमेवर शहीद झालेल्या सैनिकाच्या [illegible]

ISBN : [illegible]

Rs. 95/-

Publisher
Arun B. Godam
Latur, Dist. Latur-413512
(Maharashtra, India)
Mob. 7020796909

SHAURYA PUBLICATION
Latur
Publisher
Shaurya Publication

www.rjournals.co.in

18 - 19
05 जानेवारी 2019

जखमा

प्रा. डॉ. देविदास खोडेवाड

Kholeshwar Mahavidyalaya ★ Ambajogai, Dist. Beed

Principal
Kholeshwar Mahavidyalaya
Ambajogai, Dist. Beed

ISBN - "978-81-938137-9-9"

- जखमा
- प्रा. डॉ. देविदास खोडेवाड

© लेखकाधिन

© All right are reserved. No part of this publication may be reproduced, stored, retrieved or transmitted in any form, by any means, without the written permission from **Prof. Dr. Devidas Khodewad**

- प्रकाशक

  शौर्य पब्लिकेशन, खाडगाव रोड, कपिल नगर, लातूर मो. 8149668999

  Email - hitechresearch11@gmail.com

  www. rjournals.co.in

- अक्षर जुळवणी

  श्री अरुण गोदाम

- मुखपृष्ठ

  गणेश कदम

- मुद्रक

  आर. आर. ग्राफिक्स, एम. आय. डी. सी.

- प्रथमावृत्ती : 05 जानेवारी 2019

- मूल्य 95/-

अर्पण

स्वातंत्र्य, समता, बंधुता व सामाजिक न्याय
समाजात रुजविण्यासाठी विषमतेविरुध्द विद्रोह
पुकारनारे अस्मितादर्शकार
प्रा. डॉ. गंगाधर पानतावने
यांना समर्पित

अनुक्रमणिका

अ.क.	कवितेचे नाव	पेज नं.
१.	माय	१३
२.	आंगण	१५
३.	कविता आणि मी	१७
४.	भारनियमन	१८
५.	सपान	१९
६.	जळती प्रित	२०
७.	बळीराजा	२१
८.	प्रेमाची रीतच न्यारी	२३
९.	निरोप	२४
१०.	आईचा पदर	२६
११.	रानातल्या वाऱ्या तू...	२७
१२.	समस्यांची खाई	२८
१३.	मिरगांचा पाऊस	२९
१४.	रस्त्याची जात	३०
१५.	पण हे कशासाठी?	३१
१६.	मनाची व्यथा	३२
१७.	अमावश्याचा पाऊस	३३
१८.	स्वातंत्र्य मिळून पाप झाले	३४
१९.	तुम्ही आम्ही कोण?	३६
२०.	आंधळे विद्यापीठ	३७
२१.	सावकारी फास	३८
२२.	नृत्यांगणा	३९
२३.	आम्ही देवाचे लाडके	४०
२४.	वेडी आशा	[illegible]
२५.	पृथ्वी	४३
२६.	मदतीचा हात	४४
२७.	वेडी वानरे	[illegible]
२८.	संधीचं सोनं	४६
२९.	पांढरपेशी	४७
३०.	सोनुलं छकुलं	४८
३१.	राया	४९
३२.	शहीद	५०
३३.	करडी	५१
३४.	बेवारस	५२
३५.	रुपायला घडा	५३
३६.	फुलण्याआधी	५४
३७.	भरारी	५५
३८.	आतिक्रमण	५६
३९.	मैना राजाची प्रित	५७
४०.	उमलती कळी	५९
४१.	गाडी आली हो ! ... गाडी	६०
४२.	चिऊताई	६२
४३.	अन् या बाई या	६३
४४.	सडाका	६४
४५.	बिलिंदर...!	६६
४६.	पुढारी	६७
४७.	विटंबना	

Kholeshwar Mahavidyalaya ★ Ambajogai, Dist. Beed ★

Principal
Kholeshwar Mahavidyalaya
Ambajogai, Dist. Beed

४८. कंत्राट ६९
४९. पाहुणं ७०
५०. स्वातंत्र्य ७२
५१. दंडेलशाही ७३
५२. बुरखा ७४
५३. साहेब ७६
५४. राजसा... ७७
५५. महानगरातल्या उतरंड्या ७८
५६. बचाव ग्रीस गडे... ८०
५७. पंढरीची वाट ८२
५८. वनवास ८३
५९. माझा काय दोष झाला? ८४
६०. गुमान मरणे ८६
६१. बाभळीचं बन ८७
६२. भेड-बकरीचं जीनं ८८
६३. बाँड्र्यात अडकलेलं एक गाव ८९
६४. जगणं ९०
६५. खाकी... ९१
६६. लतावेली ९३

१. माय

आकाडाचे दिवस होते
माय,
गावभर काम शोधायची
भाड्याच्या बैलागत
शेतीवर राब - राब राबायची
काम करून सायंकाळी
माय,
गड्यांकर पैसा मागाय जायची
नाही दिलं पैसा म्हणून
उतरंडितलं गोंडर कांडायची
चिमुकली तोंड भरवून
माय,
थोपटून झोपी घालायची
हातात चिमणी घेऊन
त्यांचं भविष्य सांधायची
काम करून थकलेली
माय,
कुब्बाड काढून चालायची
उद्याला काम नाही म्हणून
कुडीला आश्रू सांडायची